

Rewilding Oder Delta

SPRAWOZDANIE

Z drugiej polsko-niemieckiej konferencji z zakresu ochrony przyrody, rolnictwa, leśnictwa, turystyki i nauki w Rothenklempenow koło Puszczy Wkrzańskiej, 23. 09. 2021 r.

W dniu 23 września w Rothenklempenow koło Puszczy Wkrzańskiej odbyła się druga część polsko-niemieckiej konferencji zainteresowanych Stron z zakresu ochrony przyrody, rolnictwa, leśnictwa i nauki. Spotkanie zostało zorganizowane przez nas w ramach projektu Interreg Va "Dziki życie nad Zalewem" w celu zaprezentowania wieloletnich doświadczeń interesariuszy w naszym transgranicznym regionie oraz omówienia życzeń, obaw i postulatów dotyczących przyszłości tego obszaru.

Różnorodność biologiczna w rolnictwie

Na początku spotkania **Uwe Greff** i **Stefan Decke** (zarząd spółdzielni produkcyjnej **BioBoden**) podsumowali działalność, długoterminowe cele i wyzwania spółdzielni oraz kooperatywy Höfegemeinschaft Pommern. Widoczna była chęć aktywnego promowania ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju regionalnego. Nawet w kontrowersyjnych kwestiach, takich jak ochrona przyrody i klimatu w rolnictwie, widać było dużą otwartość na dalszy dialog. Wiele można zrobić, jeśli wszyscy są zaangażowani od samego początku i nikt nie czuje się wykluczony lub pominięty - taki był konsensus uczestników spotkania. Jednak cele i wymagania związane z ochroną przyrody są odbierane przez rolników czasami jako sprzeczne, a w połączeniu z krótkim czasem trwania różnych projektów, nie zawsze jako celowe. Z drugiej strony panuje zgodność w tym, że choć niektóre zasady i wymogi wspólnej polityki rolnej UE (WPR) utrudniają rolnikom gospodarowanie na ich gruntach zgodnie z ochroną przyrody, to jednocześnie są opłacalne ekonomicznie.

Tobias Keye z **RCE Stettiner Haff**, pierwszego uznanego we wschodnich Niemczech „Regionalnego Centrum Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju” Uniwersytetu ONZ, przedstawił następnie założenia projektu edukacyjnego "Weltacker - Zukunft 2000 m²" (pl. „Model dla rolnictwa - 2000 m²”), który powstał na terenie wspólnoty rolnej Höfegemeinschaft. Edukacja, uwrażliwienie i akceptacja miejscowej ludności mają fundamentalne znaczenie dla osiągnięcia trwałych zmian - podkreślił Keye. Jako szczególnie istotne dla dalszej współpracy uznano podjęcie tematów bilansu wodnego, gleb organicznych i wpływu rolnictwa na klimat.

Kompromisy między użytkowaniem terenu a ochroną przyrody

Po wspólnym obiedzie i skosztowaniu regionalnych produktów, udaliśmy się na szczególnie cenne z punktu widzenia ochrony przyrody podmokłe łąki Höfegemeinschaft, a następnie nad jezioro Latzig, gdzie dyskutowaliśmy o wyzwaniach związanych z przywracaniem cieków do ich naturalnego stanu. Druga część wycieczki była prowadzona przez **dr Uwe Fuellhaasa** z Fundacji Dziedzictwa Przyrody **DBU** oraz leśników federalnych **Wolfa Menzel**, **Christiana Petri** i **Maximiliana Marr**, którzy oprowadzili nas po terenach Martensches Bruch, w pobliżu miejscowości Hintersee. Leśnicy zaprezentowali podjęte tam imponujące wysiłki na rzecz osiągnięcia konkretnych efektów w zakresie ochrony przyrody i poprawy bilansu wodnego na

Rewilding Oder Delta

dawniej osuszonych torfowiskach. Planowanie projektu rozpoczęto już w 2009 r., a od 2011 r. woda jest stopniowo spiętrzana, co powoduje ciągłe pozytywne zmiany w krajobrazie. Od tego czasu Martensches Bruch stał się ostoją wielu różnych gatunków. Powróciły liczne płazy, motyle i ptaki, takie jak bieliki i czaple; według wyników z prowadzonego monitoringu żyje tu aż 28 różnych gatunków ssaków. Jak poinformował jeden z leśników, na miejscu i na okolicznych obszarach DBU można także regularnie obserwować wilki.

Wycieczka kontynuowana była na łące Zopienwiese i terenach leśnych nad jeziorem Myśliborskie Wielkie, przez które przebiega granica polsko-niemiecka. Fundacja DBU planuje tutaj takie zarządzanie stosunkami wodnymi, aby zachować łąki, które są odwadniane przez system rowów do użytku pastwiskowego, a jednocześnie wspierać różnorodność biologiczną i ochronę klimatu. Powyższe podejście ma na celu pokazanie, w jaki sposób można wypracować kompromisy między użytkowaniem ziemi a ochroną przyrody.

Szanse i wyzwania

Na koniec wycieczki udaliśmy się nad rzekę Myśliborkę, która wypływa z jeziora Myśliborskie Wielkie i wpada do jeziora Nowowarpieńskiego - zatoki Zalewu Szczecińskiego, niedaleko miasteczka Rieth. Jej brzegi porastają wikliny i łągi nadrzeczne, które są siedliskiem m.in. dla bobrów. Z powodu przeprowadzenia w przeszłości sztucznych pogłębień, prawdopodobnie w celu zabezpieczenia granicy, w wielu miejscach naturalny bieg rzeki jest zaburzony, co ogranicza jej funkcje ekologiczne, np. jako tarliska dla różnych gatunków ryb. Rewilding Deltę Odry planuje renaturyzację Myśliborki w ramach transgranicznego projektu, który będzie realizowany wspólnie z partnerami z Niemiec i z Polski.

Kontekst projektu

Wycieczka odbyła się w ramach projektu "Dziki życie na Zalewem" finansowanego przez Fundusz Małych Projektów Euroregionu Pomerania w ramach grantów Interreg Va. Pierwsza część konferencji odbyła się wirtualnie w dn. 27 maja i zgromadziła przedstawicieli 18 regionalnych organizacji ochrony przyrody z Niemiec i Polski, którzy pod hasłem "Rewilding Oder Delta - Nowe pomysły na transgraniczną ochronę przyrody" dyskutowali o szansach, zagrożeniach i możliwościach współpracy w zakresie ochrony siedlisk i zrównoważonego rozwoju regionalnego nad Zalewem Szczecińskim. Więcej informacji można znaleźć na stronie <https://rewilding-oder-delta.com/pl/aktualnosci/polsko-niemiecka-konferencja-ngo-razem-dla-przyrody-w-delcie-odry/>

Kontakt:

Peter Torkler • Teamleiter Polen
Tel +49 159 0640 9325
peter.torkler@rewilding-oder-delta.com

Katrin Schikorr • Team Koordinatorin
Tel +49 151 5672 7500
katrin.schikorr@rewilding-oder-delta.com

